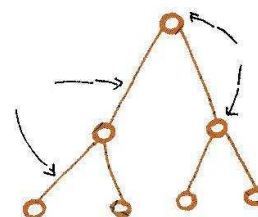
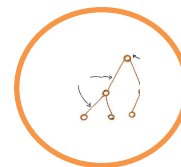

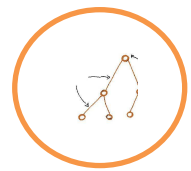
PLA DE MILLORA DE L'ESCOLARITZACIÓ I DE TRACTAMENT DE L'ABSENTISME ESCOLAR DE PALAFOLLS

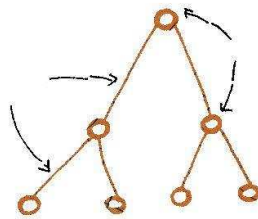
INDEX

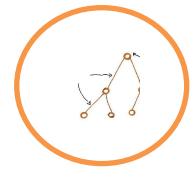
1. Preàmbul	4
2. Principis d'actuació	7
3. Objecte, destinataris i àmbit d'actuació	9
4. Estructures bàsiques de coordinació	11
5. Procés d'intervenció per a la plena escolarització	14
5.1. Necessitat de l'alumnat amb absentisme	15
5.2. Tipologia d'absentisme	16
6. Tractament individual de casos: Pla d'Actuació Individual i Familiar (PAIF)	19
7. Funcions dels agents socioeducatius implicats	22
8. Prevenció	27
Annex 1. Carta de la direcció a la família (absentisme moderat)	31
Annex 2. Carta de la direcció o del tutor a la família (absentisme regular)	32
Annex 3. Carta de la comissió social a la família: comunicant que s'ha derivat el cas a l'EAIA i a la Fiscalia de Menors (absentisme crònic)	33
Annex 4. Pla d'actuació individual i familiar	34
Annex 5. Fitxa d'Absentisme de derivació dels centres escolars a Serv. Socials	35
Annex 6. Carta al dir. de Serveis Territorials del Dept. d'Educació Maresme-Vallès Oriental	37
Annex 7. Indicadors de risc de l'absentisme	38
Annex 8. Esquema del procés d'intervenció	39

1

Preàmbul

1. Preàmbul

El dret a l'educació és un dret irrenunciable pel qual han de vetllar l'administració educativa i, de manera corresponsable, l'administració local en la seva competència obligatòria de vigilància a l'escolaritat. Garantir aquest dret, així com la reincorporació de l'alumnat absentista, és un dels objectius que fixa el Departament d'Educació en les orientacions que formula per a la seva regulació i control als centres i que esdevé cabdal en la voluntat de promoure l'èxit educatiu.

És en aquest context de servei públic i de garantir el compliment del que esdevé un dret fonamental en què pren forma la proposta del *Pla de Millora de l'Escolarització i de Tractament de l'Absentisme Escolar a Palafolls*, com a document que ha de mirar el present des del consens i respondre a la realitat social del nostre municipi.

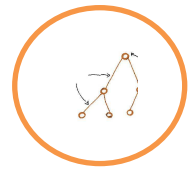
En general, l'absentisme escolar és un problema educatiu i també social que des de l'àmbit municipal es treballa de manera transversal amb els agents implicats, d'acord amb la competència pròpia que es descriu en l'article 25 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de bases locals en el punt n) que diu que l'administració local té responsabilitats directes en la matèria següent:

Participar en la vigilància del compliment de l'escolaritat obligatòria i cooperar amb les administracions educatives corresponents en l'obtenció dels solars necessaris per a la construcció de nous centres docents. La conservació, el manteniment i la vigilància dels edificis de titularitat local destinats a centres públics d'educació infantil, d'educació primària o d'educació especial.

Durant el curs escolar 2020-2021 la preocupació per a la correcta detecció de l'absentisme escolar i la seva prevenció ha estat un neguit compartit entre tots els agents educatius implicats. La "nova normalitat" que s'ha dibuixat davant les mesures restrictives per a la contenció del brot epidèmic provocat per la Covid-19 ha obligat en l'àmbit escolar a replantejar els circuits de treball, l'estructura de les comissions, els agents implicats i les mesures preventives.

En el marc d'acció d'aquest Pla d'absentisme també cal atendre tots els recursos i serveis alhora que les iniciatives que des de l'Ajuntament i en col·laboració amb els centres educatius i la resta d'administracions superiors volen donar un cop d'efecte en la prevenció de l'absentisme escolar prematur. En aquest sentit l'orientació educativa és un àmbit de treball que des d'aquest 2021 es vol posar de relleu i ser una eina d'acompanyament tant per a l'alumnat com per al seu àmbit familiar, amb la voluntat de facilitar la presa de decisions i el valor de l'escolarització al llarg de la vida.

En general l'absentisme escolar és un problema educatiu però també social, ja que evidencia les desigualtats econòmiques, socials i culturals de la nostra societat. També reflecteix les situacions de desafecció i de conflicte que viuen alguns adolescents en relació amb el centre educatiu i l'ambient social que s'hi viu, i al qual sovint la direcció i l'equip docent no ho pot resoldre en solitari, sinó que es requereix d'un veritable treball en xarxa entre diferents agents educatius i socials de l'entorn local i proper.

L'Ajuntament de Palafolls fa uns anys que s'ha adherit a diferents projectes que promouen l'èxit educatiu dels infants i joves a través de la connexió dels aprenentatges que succeeixen tant en l'àmbit formal com en l'àmbit "fora escola" amb la voluntat de treballar a favor de l'èxit escolar. Tots ells alhora han de revertir i actuar directament i indirectament per minimitzar els efectes de l'absentisme escolar.

Paral·lelament, el consistori i els centres educatius del municipi són conscients que cal una altra manera d'actuar més personalitzada i directa davant possibles casos d'absentisme escolar, així com crear un nou consens d'actuació i una nova documentació de suport més eficient per tal d'actuar amb major celeritat i d'acord amb un context en el qual sorgeixen escenaris i realitats noves difícils de combatre, si no hi ha una diagnosi prèvia i consensuada.

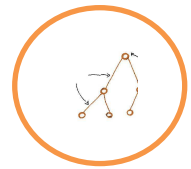
Palafolls és un municipi de la comarca del Maresme que compta, amb dades de 2020, amb una població de 9.630 habitants. És un municipi amb una densitat d'habitants (hab/km²) de 580,5 i que respecte a la comarca és de 1.150,8. Per grups d'edat, la població de 15 a 64 anys significa un total de 6.587, i és amb diferència la més representativa. La segueix de llarg amb un nombre de 1.686 la població de 0 a 14 anys. Pel que fa a la seva configuració territorial, la població compta amb una estructura del territori vertebrada a l'entorn de diferents nuclis de població fragmentats, però alhora interconnectats per les vies de comunicació de la N-II o la carretera d'accés a la Costa Brava: el centre del municipi, Santa Maria, Sant Lluís i Sant Genís i les urbanitzacions de Mas Reixach, Cim de Miralles, Mas Carbó, així com diferents veïnatsges rurals.

Segons les dades de l'Idescat respecte el nivell d'instrucció de la població major de 16 anys, a Palafolls (amb dades de 2011) 680 no tenen estudis, 711 tenen estudis inicials i 4.803 tenen estudis de segon grau. La població estrangera en nombre absoluts no supera els 580 respecte del total de la població.

L'absentisme escolar a Palafolls ha estat abordat des del 16 de març del 2010 mitjançant la metodologia de treball i el tractament descrit i consensuat en el *Pla d'absentisme escolar del Maresme*, que la Junta de Govern Local de Palafolls aprovava en la data esmentada i que està en vigor des d'aleshores.

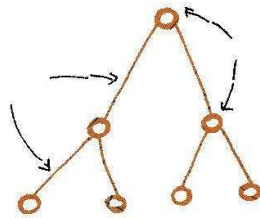
Per tot plegat aquest Pla vol ser una eina nova i útil per a l'abordatge del fenomen de l'absentisme escolar a Palafolls, tant per als professionals dels centres educatius com per a la resta de serveis implicats en la seva resolució.

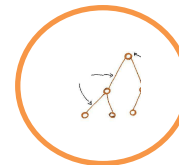
D'acord amb el preàmbul exposat, per tant, aquest document ha de ser un document viu i en millora permanent que ofereixi en ell mateix un desplegament d'eines i criteris d'intervenció específics tant per a la prevenció com per a l'atenció a l'absentisme escolar.

2

Principis d'actuació

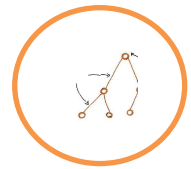

2. PRINCIPIS D'ACTUACIÓ

Les actuacions que s'han de posar en marxa per a la prevenció i el tractament de l'absentisme escolar s'han d'ajustar als principis fonamentals que orienten el disseny del Pla:

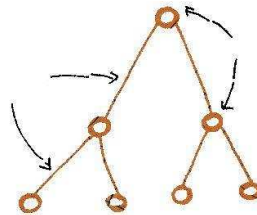
- La corresponsabilitat en la garantia del dret i el deure de l'educació entre les diferents administracions públiques amb competències, així com entre totes les institucions i organitzacions comunitàries, a partir de les competències específiques dels diferents agents que intervenen en l'aplicació de mesures d'actuació contra l'absentisme.
- La cooperació, la coordinació i el treball en xarxa, amb l'establiment de mecanismes que assegurin la coherència i la complementarietat de les actuacions.
- La intervenció preventiva, a partir del disseny d'actuacions que fomentin la detecció i la intervenció precoç sobre les conductes absentistes, tot impulsant mesures correctores quan sigui necessari.
- El caràcter integral de les intervencions, per garantir l'aplicació de mesures globals i articulades, atesa la complexitat del fenomen.
- El paper dels centres escolars com a espais centrals d'atenció de l'alumnat absentista, on es poden articular altres actuacions socioeducatives complementàries, en el marc d'un model d'escola inclusiva, acollidora i oberta.
- La posada en comú i revisió dels indicadors i de les actuacions dels diferents agents implicats en aquest Pla.
- La creació d'eines i recursos preventius i de suport que incideixin en la reducció de l'absentisme.

Totes les estratègies i principis s d'aquet Pla tindran un enfocament cap a la millora de l'escolarització i de les oportunitats educatives en general de tots els infants i joves de Palafolls. És clar que les actuacions de prevenció i atenció a l'absentisme i l'abandonament escolars han d'anar vinculades a les estratègies de millora de l'escolaritat per proporcionar recursos, treballar la promoció educativa i acompanyar les trajectòries educatives amb l'objectiu de fer realitat la consecució de la màxima equitat i èxit en l'àmbit de l'educació.

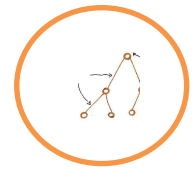

3

Objecte, destinataris i àmbit d'actuació

3. OBJECTE, DESTINATARIS I ÀMBIT D'ACTUACIÓ

Objecte. L'objecte d'aquest Pla és aconseguir la plena escolarització de l'alumnat que té entre tres i setze anys d'edat, així com de l'alumnat menor de divuit anys i escolaritzat a l'etapa d'educació secundària obligatòria del municipi de Palafolls, reduir al màxim l'absentisme escolar i alhora potenciar l'increment gradual d'alumnat que segueix estudis postobligatoris, altres accions formatives i/o accions d'inserció laboral.

Destinatari. Els destinataris últims de les accions planificades són els infants i joves d'entre tres i divuit anys que viuen al municipi de Palafolls, així com les seves famílies.

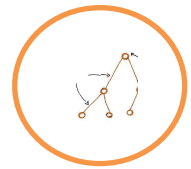
Àmbit d'actuació. Aquest Pla és d'aplicació a tots els centres d'educació infantil de segon cicle, educació primària i/o educació secundària obligatòria del municipi de Palafolls, així com al conjunt de la comunitat educativa i els serveis i les institucions amb competències en la resolució de la problemàtica de l'absentisme escolar.

3.1 Objectius

1. Establir les estratègies de coordinació entre les diferents institucions implicades en la vigilància del compliment de l'escolaritat obligatòria.
2. Elaborar un diagnòstic periòdic de la situació del compliment de l'escolaritat obligatòria al municipi de Palafolls, compilant la informació necessària.
3. Determinar les actuacions bàsiques per a la prevenció, la detecció i el tractament de l'absentisme i de les situacions de risc que se'n deriven.
4. Unificar els procediments d'intervenció, control i seguiment.
5. Fomentar el suport social i comunitari als plans de millora de l'èxit escolar i de tractament de l'absentisme escolar.
6. Impulsar accions per al tractament de l'abandonament escolar prematur, afavorir el seguiment d'estudis postobligatoris, altres accions formatives i/o accions d'inserció laboral.

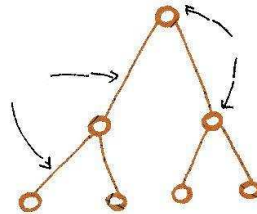
Principis metodològics

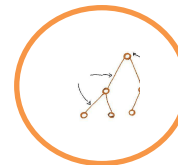
- Enfocament cap a la millora de l'escolaritat i de les oportunitats educatives
- Prevenció i treball sobre les causes de l'absentisme escolar
- Unificació de criteris, sistematització i immediatesa en la intervenció
- Estratègies específiques per trams educatius i tipologia d'absentisme
- Treball en xarxa, coordinat de tots els agents socioeducatius des de dins i fora del centre educatiu

4

Estructures bàsiques de coordinació

4. ESTRUCTURES BÀSIQUES DE COORDINACIÓ

- El tractament de l'absentisme escolar al centre educatiu (primer nivell d'intervenció).
- La Comissió de tractament de l'absentisme escolar a Palafolls.

4.1 El tractament de l'absentisme escolar al centre educatiu

Els centres educatius han d'establir un espai de coordinació per al tractament de l'absentisme escolar, en el qual han de participar professionals interns i externs. Cal perioditzar les reunions. Es poden aprofitar les estructures organitzatives ja existents per prendre les decisions i tractar els casos amb consens. A cada centre escolar hi haurà una persona referent pel que fa al tractament de l'absentisme.

a) Membres de la comissió

Els membres de la comissió de centre són: persona referent d'absentisme del centre, treballador/a social de l'EAP, referent d'absentisme escolar dels serveis socials al centre escolar, educador social de referència al centre escolar, a més de qui consideri cada centre escolar.

b) Objectius

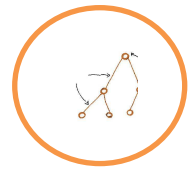
- Fer el seguiment de les dades d'absentisme del centre, analitzant-ne les causes, les diferents tipologies, les intervencions dutes a terme i els resultats obtinguts en els plans d'actuació individuals establerts amb l'alumnat absentista del centre i les seves famílies.
- Fer propostes de millora organitzatives, de coordinació interna, etc., i avaluar els resultats de la seva aplicació.
- Comunicar les necessitats del centre pel que fa a l'abordatge de l'absentisme i elevar propostes a la Comissió per al Tractament de l'Absentisme Municipal.
- Coordinar les actuacions del centre amb les actuacions que estableixi la Comissió de Tractament de l'Absentisme Escolar a Palafolls.
- Elaborar un informe anual.

4.2 La Comissió de Tractament de l'Absentisme Escolar a Palafolls

La Comissió de Tractament de l'Absentisme Escolar a Palafolls és l'òrgan que ha d'elaborar el *Pla de millora de l'escolaritat i de tractament de l'absentisme escolar de Palafolls*, i que n'ha de fer el seguiment anual.

● Objectius generals

- Conèixer la situació del compliment de l'escolaritat obligatòria al municipi de Palafolls.
- Coordinar les administracions concurrents en la vigilància del compliment de l'escolaritat obligatòria.
- Elaborar i aprovar els circuits i protocols utilitzats en la prevenció, la detecció i el tractament de l'absentisme i de les situacions de risc que se'n deriven.

- Garantir que les actuacions plantejades es duguin a terme des d'una perspectiva global, continuada i constant.
- Donar suport als plans de tractament de l'absentisme escolar dels centres educatius del municipi, per al desenvolupament dels seus objectius.
- Sensibilitzar i dinamitzar tots els agents del municipi sobre la importància de l'èxit escolar com a factor de cohesió social.

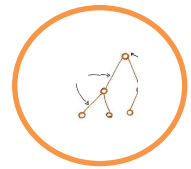
● **Objectius específics**

- Dissenyar i implementar el *Pla de millora de l'escolaritat i de tractament de l'absentisme escolar de Palafolls*.
- Avaluar anualment els resultats del Pla i planificar les actuacions futures.
- Elaborar el diagnòstic de la situació del compliment de l'escolaritat obligatòria a Palafolls.
- Recollir els casos no resolts al territori, derivar-los als organismes corresponents quan escaigui i fer-ne el seguiment.
- Recollir i canalitzar les necessitats i les propostes d'actuació que arribin a la Comissió.
- Recollir i difondre experiències de bones pràctiques, i promoure l'intercanvi entre professionals al municipi.
- Establir mecanismes de coordinació per potenciar el treball en xarxa amb altres institucions, serveis i entitats de la ciutat implicats en l'abordatge de l'absentisme escolar.
- Elaborar un informe d'actuacions anual.

● **Membres de la Comissió**

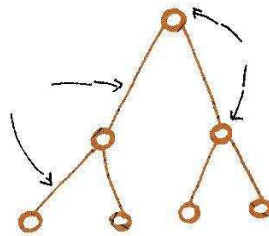
Formen part de la Comissió el/la inspector/a de zona del Departament d'Ensenyament, el/la regidor/ a d'Educació de l'Ajuntament de Palafolls, el/la director/a del centre d'educació secundària, les diferents direccions dels centres d'educació infantil i primària, un representant de l'equip de l'EAP, el/la tècnic/a municipal d'Educació, un/a educador/a social de la Regidoria de Serveis Socials, el/la tècnic/a municipal de Joventut, un/a representant de la Policia Local.

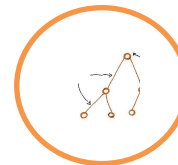
La Comissió del Pla de Prevenció de l'Absentisme escolar es reunirà com a mínim dues vegades al llarg del curs escolar, per tal d'avaluar i fer el seguiment del procés i de les actuacions realitzades. La convocatòria i l'acte anirà a càrrec de la Regidoria d'Educació de l'Ajuntament de Palafolls i es comunicarà perquè tingui els efectes oportuns a la Inspecció del Departament d'Ensenyament.

5

Procés d'intervenció per a la plena escolarització

5. PROCÉS D'INTERVENCIÓ PER A LA PLENA ESCOLARITZACIÓ

Entenem per absentista aquell menor de 16 anys que falta reiteradament al centre educatiu, ja sigui temporalment o de forma continuada, sense causa justificada o per causa justificada per la família però que pot afectar l'aprenentatge i socialització del menor. S'entenen aquests casos com a famílies que accepten l'absentisme dels fills, ja sigui per motius concrets o per qualsevol dèficit en el si de la família.

Tot i que la inhabilitació (expulsió) d'un alumne d'un centre educatiu no s'inclou en el que es pot considerar absentisme, les NOFC dels centres educatius faran referència a aquest Pla d'Absentisme, quan les mesures disciplinàries adoptades per les direccions dels centres comportin la inhabilitació d'un alumne.

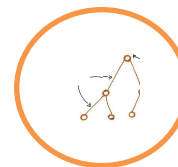
La no escolarització; és a dir, el fet que infants o joves en edat obligatòria d'escolarització no estiguin matriculats en cap centre educatiu, tampoc s'inclou en el que es pot considerar absentisme. En tot cas, amb l'objectiu d'assolir la plena escolarització, qualsevol dels agents que en tingui constància ho posarà en coneixement de la Comissió.

5.1 Necessitat de l'alumnat absentista

El perfil sociològic i psicològic de l'alumnat absentista pot ser molt divers i aquesta diversitat cal tenir-la en compte a l'hora d'adaptar a cada casuística concreta les eines i estratègies que aquest Pla planteja.

Perfils de l'alumnat absentista

- ✓ Malalties greus o cròniques
- ✓ Problemàtica social diversa
- ✓ Rebuig i desafecció escolar
- ✓ Entorn familiar complex

5.2 Tipologies d'absentisme

La no escolarització; és a dir, el fet que infants o joves en edat obligatòria d'escolarització no estiguin matriculats en cap centre educatiu, tampoc s'inclou en el que es pot considerar absentisme. En tot cas, amb l'objectiu d'assolir la plena escolarització, qualsevol dels agents que en tingui constància ho posarà en coneixement de la Comissió.

Classificació tipologies d'absentisme

	PRIMÀRIA	SECUNDÀRIA
PUNTUAL	2 DIES AL MES	12 HORES/SESSIONS
MODERAT	ENTRE 2-5 AL MES	ENTRE 12 i 29 HORES/SESSIONS
REGULAR	ENTRE 6 i 10 AL MES	ENTRE 30 i 60 HORES/SESSIONS
CRÒNIC	MES DE 11 DIES	MÉS DE 60 HORES/SESSIÓ
INTERMITENT	A temporades	A temporades

a) Absentisme puntual o esporàdic. Es produeix esporàdicament i no s'observa continuïtat. Absència de menys del 10 % de faltes mensuals, sense regularitat mensual.

Valoració quantitativa: És 2 dies al mes en cas de primària, sense regularitat mensual o menys de 12 sessions lectives al mes en el cas de secundària, sense regularitat mensual.

b) Absentisme moderat. Absències entre l'11% i el 25% de les sessions lectives de matí i tarda durant el mes.

Valoració quantitativa: Entre 2 i 5 dies al mes o entre 12 i 29 sessions lectives al mes.

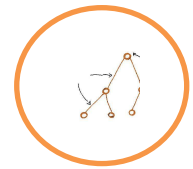
c) Absentisme regular. Absències que oscil·len entre el 26% i el 50% de les sessions lectives de matí i tarda durant el mes.

Valoració quantitativa: Entre 6 i 10 dies al mes o entre 30 i 60 sessions lectives al mes.

També es considera absentisme regular quan l'absentisme moderat es repeteix durant dos mesos consecutius o més.

d) Absentisme crònic. Absències de més del 51 % de les sessions lectives de matí i tarda durant el mes. Més de 11 dies al mes o més de 60 sessions lectives al mes.

El cas d'alumnat amb el 100 % de faltes d'assistència sense justificar es considerarà abandonament escolar prematur.

e) Absentisme intermitent. Es produeix a temporades (incloent-hi les absències per vacances fora de temporada, especialment famílies d'origen immigrant) o en franges horàries determinades (impuntualitat a primera hora del matí o de la tarda). Les absències intermitents per motius de salut sense justificant mèdic també s'hi inclouen.

f) Alumnat il·localitzable. No és possible contactar amb la família i no es pot saber quina és la situació actual de l'alumne/a (possible canvi de població, de país, etc.). Podrien ser casos de desescolarització, per la qual cosa cal una actuació específica, ja que el centre educatiu no té elements per actuar ni amb l'alumnat ni amb la seva família.

Les tipologies anteriors s'agrupen en dues grans categories:

- L'alumnat matriculat en un centre educatiu que acumula un nombre de faltes inferior al 25 % de les sessions lectives mensuals (absentisme intermitent, puntual i moderat).
En aquestes situacions, **l'acció preventiva és fonamental**, ja que el centre educatiu ha d'anticipar mesures per evitar un augment de les faltes, incidint en les causes que provoquen l'absentisme.
- L'alumnat que acumula un nombre de faltes igual o superior al 25 % de les sessions lectives mensuals (absentisme regular i crònic), que considerarem absentisme efectiu. Aquestes situacions requereixen **una intervenció molt més coordinada entre el centre educatiu i els agents externs (serveis socials, cossos policials, etc.)**.

5.3 Procés d'intervenció (vegeu annex 8)

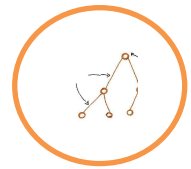
Per a una actuació homogènia en tots els centres escolars de Palafolls, els criteris per a l'avaluació i actuació en els casos d'absentisme seran els següents:

a) Centres educatius d'educació infantil i primària

Es considerarà falta no justificada la falta d'assistència sense justificació en tot un dia al centre Escolar. Proporcionalment, la falta d'assistència no justificada durant un matí o una tarda tindrà la consideració de mitja falta.

Quan un alumne acumuli 2 faltes no justificades, el centre educatiu enviarà un escrit (annex1) a la família amb el qual se la convocarà al centre per tal de tractar la situació i deixar constància del seu tractament. En aquesta reunió s'informarà a la família que, en cas de reiteració de la falta d'assistència, es comunicarà a la Comissió Social del centre on s'informarà als responsables de l'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament mitjançant el lliurament de la informació que es consideri (annex 5). En cas de no compareixença de la família, es comunicarà també a la Comissió Social del centre. Si la situació d'absentisme no es reconduïx, el centre educatiu comunicarà la situació a la Comissió Social del centre per tal d'iniciar l'elaboració del Pla d'actuació individual i familiar (PAIF, annex 4) i enviarà un escrit (annex 2) a la família en què se li comunicarà que s'ha informat del seu cas a la Comissió Social de la qual formen part els Serveis Socials de l'Ajuntament de Palafolls i l'EAP.

Aquests dos escrits els haurà d'enviar el centre mitjançant qualsevol tipus de notificació que permeti disposar del respectiu acusament de recepció.

Els casos d'absentisme intermitent o d'alumnat il·localitzable es tractaran a les comissions socials del centres per tal de traslladar-los, si escau, a la presidència de la Comissió de Garanties d'Admissió i als Serveis Socials del municipi.

b) Centres educatius d'educació secundària obligatòria

Es considerarà falta no justificada la falta d'assistència sense justificació en una hora de classe al centre escolar.

Quan un alumne/a acumuli 12 hores no justificades, el centre educatiu enviarà un escrit (annex 1) a la família, segons el qual serà convocada al centre per tal de tractar la situació. En aquesta reunió s'informarà a la família que, en cas de reiteració de la falta d'assistència es farà la comunicació oportuna a la comissió social del centre en la qual hi està present com a membre representat l'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament de Palafolls a la que se li farà arribar la documentació oportuna (annex 5). En cas que la família no comparegui a la cita, es farà traspàs del cas a la Comissió Social del centre.

Si la situació no es recondueix (absentisme regular) el centre educatiu comunicarà la situació a la Comissió Social del centre per tal d'iniciar l'elaboració del Pla d'actuació individual i familiar (PAIF, annex 4) i s'enviarà un escrit (annex 2) a la família en el qual se li comunicarà que s'ha informat del cas a la Comissió Social on estan representats els Serveis Socials de l'Ajuntament de Palafolls i l'EAP.

I a

Aquests dos escrits els haurà d'enviar el centre mitjançant qualsevol tipus de notificació que permeti disposar del respectiu acusament de recepció.

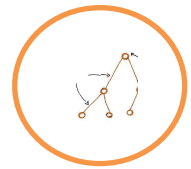
Els casos d'absentisme intermitent o d'alumnat il·localitzable es tractaran a les comissions socials del centres per tal de traslladar-los, si escau, a la presidència de la Comissió de Garanties d'Admissió i als Serveis Socials del municipi.

c) Retards i no recollida

En aquest cas, i concretament en l'alumnat dels nivells educatius des de p3 a 2n, s'aplicarà l'actuació en el cas de retard en la recollida d'alumnes a la sortida dels centres educatius escolars de Palafolls aprovada per la Junta de Govern Local en sessió celebrada el dia 29 d'octubre de 2018.

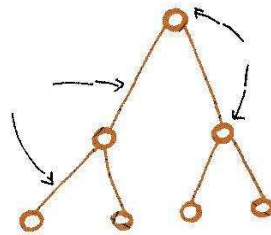
Ambdós documents, Protocol i Pla, han de ser elements que es relacionin administrativament i informativament, d'acord amb l'annex 8 Esquema del Procés d'Intervenció.

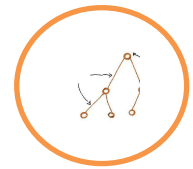
Vegeu l'annex 8 (Esquema del Procés d'Intervenció).

6

Tractament individualitzat de casos - PAIF

6. TRACTAMENT INDIVIDUAL DE CASOS: PLA D'ACTUACIÓ INDIVIDUAL I FAMILIAR (PAIF)

L'aparició d'absentisme escolar en un alumne/a de manera reiterada i d'acord amb els indicadors (qualitatius i quantitatius *) i segons les valoracions dutes a terme per part de la direcció del centre, conjuntament amb les àrees del consistori municipal de Serveis Socials i d'Educació donarà lloc a l'elaboració d'un Pla d'actuació individual i familiar en col·laboració amb la Policia Local (annex 4) que ha d'assegurar que les accions que dugui a terme el centre i les que hagin de realitzar els diferents professionals que hi intervenen, es planifiquen de manera coordinada des de la corresponsabilitat.

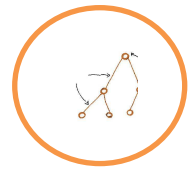
Així, el PAIF s'elaborarà quan la comissió referent del centre ho determini, segons el punt 5, però és convenient que es comenci a elaborar en el moment en què es detectin indicadors de risc d'absentisme escolar (annex 7) i, especialment, en casos d'alumnat que acumula un nombre de faltes menor al 25% de les sessions lectives, amb l'objectiu de treballar de manera preventiva. **En tot cas, la detecció de casos d'absentisme escolar es produirà quan els/les tutors/es revisin setmanalment el control d'assistència i valorin si la justificació de les faltes existeix, i si aquesta justificació és correcta o no, tenint en compte els indicadors de risc abans esmentats.**

Dins un PAIF, les actuacions a realitzar seran:

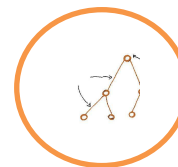
1. Citació de la família per part del/de la tutor/a, membre de l'equip directiu i membre de Serveis Socials per informar la família de les faltes d'assistència del menor i de l'obligatorietat de l'assistència.
2. Si la família no respon a la citació i des del centre escolar no s'hi ha pogut contactar telefònicament, la direcció del centre sol·licitarà al cos de la Policia Local que lliuri una nova convocatòria de reunió, en mà, al domicili de l'alumne. Paral·lelament al contacte amb la família, i aprofitant la informació que s'obtingui sobre la situació familiar i personal de l'alumne/a, s'han d'analitzar els indicadors de risc i la tipologia d'absentisme que ha presentat l'alumne/a, amb l'objectiu d'identificar les causes i definir quines accions s'han d'aplicar i quins seran els/les professionals responsables.
3. Quan les famílies i els menors afectats no compleixin els seus compromisos acordats al PAIF, la Comissió Social avaluarà les noves actuacions a realitzar:
  - Comunicació del cas a la Fiscalia de Menors i la DGAIA
  - Comunicació del cas a la direcció dels Serveis Territorials

Entre tots els/les professionals implicats s'han d'avaluar col·lectivament els resultats obtinguts en l'aplicació del Pla d'actuació individual i familiar (PAIF) de forma periòdica i decidir les noves mesures que cal adoptar.

Aquestes mesures inclouen la possibilitat de posar el cas d'absentisme en coneixement de la Direcció General d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència (DGAIA) del Departament de Drets Socials, tot comunicant- ho a la família mitjançant la Policia Local (annex 3).

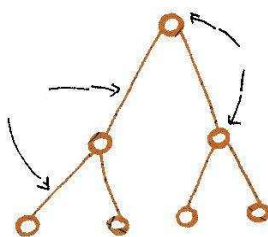

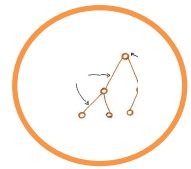
El centre educatiu enviarà la relació de les faltes d'assistència, les cartes enviades a la família, els indicadors de risc detectats i el PAIF signat a l'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament i a fi i efecte de la comunicació a la Fiscalia de Menors i a la DGAIA. Igualment, el centre educatiu informarà al director/a dels Serveis Territorials del Departament d'Educació al Maresme-Vallès Oriental (annex 6).

7

Funcions dels agents socioeducatius implicats

7. FUNCIONS DELS AGENTS SOCIOEDUCATIUS IMPLICATS

Inspecció d'Educació

- Impulsar les actuacions que han de desenvolupar els centres i els serveis educatius.
- Supervisar el correcte exercici de les funcions dels professionals i dels òrgans dels centres educatius que estableix la normativa, així com de la seva concreció en els documents de gestió del centre.
- Formar part de la *Comissió de Tractament de l'Absentisme Escolar a Palafolls*.

Professionals i òrgans del centre educatiu

D'acord amb el que preveuen la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació, i el Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres, els documents de gestió del centre educatiu han d'incloure les funcions següents:

a) Professorat

- Controlar diàriament (matí i tarda) l'assistència i els retards de l'alumnat.
- Detectar problemàtiques associades a l'absentisme de l'alumnat.
- Incrementar la coordinació del professorat sobre l'alumnat absentista.

b) Tutors/es

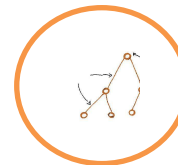
- Rebre les faltes diàries d'assistència i de retards de l'alumnat.
- Comunicar de forma immediata a la Direcció del centre el primer indicador d'absentisme.
- Comunicar o fer comunicar de forma immediata l'absència a les famílies, de manera que quedi constància de la comunicació.
- Desenvolupar el pla d'acció tutorial i fer el seguiment individualitzat de l'alumnat absentista i la seva evolució (tutories individualitzades).

c) Referent d'absentisme del centre escolar (en el cas de secundària: orientadors/es)

- Traspasar la informació a l'orientador/a del centre (secundària) o a l'EAP (primària), per tal que aquest elabori l'informe de valoració psicopedagògica i col·laborar en l'orientació a les famílies, amb prioritat a l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Analitzar els factors que determinen l'absentisme i promoure recursos i estratègies d'organització del currículum que facilitin l'assistència al centre i compensin els dèficits d'escolarització.
- Participar en les comissions socioeducatives del centre.
- Participar en l'elaboració del PAIF, que pot incloure el pla personalitzat de retorn al centre.

d) Tècnic/a d'integració social *(en cas que el centre no disposi de TIS, aquestes funcions correspondran al referent d'absentisme)*

- Col·laborar amb l'equip docent en la detecció i prevenció de conductes de risc en relació amb l'absentisme escolar.
- Detectar l'alumnat que pugui presentar algun indicador de risc i fer-ne el seguiment.
- Intervenir en els casos d'absentisme detectats i coordinar les actuacions amb els Serveis Educatius i els Serveis Socials quan correspongui, fent l'acompanyament de la família.

e) Equip directiu

- Gestionar la *Carta de compromís educatiu* atès que es tracta del document que té com a finalitat potenciar la comunicació, la participació i la implicació, així com el compromís i la corresponsabilitat entre els centres i les famílies en l'educació tant d'infants com de joves. Cada centre elabora la seva carta de compromís educatiu de manera participativa entre els diferents membres de la comunitat escolar, especialment els professionals de l'educació i les famílies, segons els principis, criteris i valors del seu projecte educatiu. Aquest document l'ha de signar el pare, mare, tutor/a legal de l'alumne/a i la direcció del centre educatiu.
- Incorporar als documents de centre les mesures plantejades en aquest *Pla de millora de l'escolarització i de tractament de l'absentisme escolar de Palafolls*.
- Fer una tasca de sensibilització continuada sobre l'absentisme amb tots els professionals que intervenen en el centre, donar a conèixer els indicadors de risc i establir els mecanismes de seguiment corresponents.
- Garantir l'aplicació dels procediments establerts.
- Establir mecanismes de coordinació amb els Serveis Educatius i els Serveis Socials.
- Informar els òrgans i les institucions competents quan escaigui.
- Constituir la Comissió Social de Centre.

Serveis Educatius de la Generalitat

a) EAP

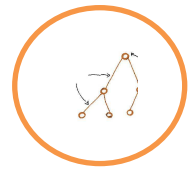
- Col·laborar amb l'equip docent en la detecció i prevenció de conductes de risc en relació amb l'absentisme escolar.
- Valorar l'alumnat que pugui presentar algun indicador de risc i fer-ne el seguiment.
- Intervenir en els casos d'absentisme detectats i coordinar les actuacions amb els Serveis Socials quan correspongui, fent l'acompanyament de la família.

Serveis municipals

a) Regidoria d'Educació i Joventut

Tècnic/a d'Educació

- Coordinar les actuacions dels serveis municipals relacionades amb la prevenció i reducció de l'absentisme en el marc dels diferents plans i protocols municipals vigents o impulsats en un futur en l'àmbit educatiu local.
- Generar projectes preventius o que redueixin l'impacte de les situacions de risc per aconseguir la millora de l'escolarització de l'alumnat conjuntament amb altres àrees de l'Ajuntament (Joventut, Ocupació, Serveis Socials...). En són exemples actius:
  - *Programa de mesures alternatives a l'expulsió - Projecte VIA*
  - *Jornades d'Orientació Educativa de Palafolls – FORMA'T*
  - *Tallers de gestió emocional*
  - *Suport de mediació i traducció de suport a les famílies novingudes, etc.*
  - *Servei d'Atenció Familiar "Escola de Pares i Mares" (psicopedagogia)*

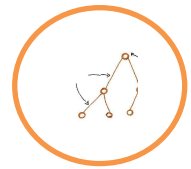
Tècnic/a de Joventut i/o dinamitzadors/es juvenils (Local Jove Can Batlle)

- Oferir recursos propis en l'àmbit del lleure per aconseguir una millor integració escolar de l'alumne/a:
  - *Espais de reforç d'aprenentatge - Tallers Estudi*
  - *Activitats esportives juvenils*
  - *Tallers culturals i activitats lúdiques*

b) Regidoria de Serveis Socials

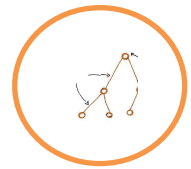
- Participar en la Comissió Socioeducativa del centre on es presenten aquelles situacions que requereixen una intervenció, col·laborant en el procés general de prevenció i reducció de l'absentisme i en el seguiment dels alumnes que s'acordin en la Comissió.
- Participar en l'elaboració dels PAIF.
- Analitzar i valorar els factors de risc de la família, l'alumne/a i l'entorn social que propicien l'absentisme o la dificultat en la integració escolar, per tal de buscar estratègies comunes que resolguin o minimitzin aquest absentisme. També així es tractarà cada cas individualment tenint en compte les circumstàncies particulars per tal de buscar les estratègies més adequades per a cada cas.
- Vetllar perquè en les intervencions proposades s'inclogui sempre la família en tot el procés educatiu i formatiu referent a l'infant (no es poden fer intervencions en què se substitueixin o s'exclouin els responsables legals dels menors). Cal potenciar la parentalitat positiva.
- Facilitar els recursos de la xarxa per aconseguir millorar la integració escolar de l'alumne/a.
  1. Teràpia familiar.
  2. Visites a domicili.
  3. Serveis d'ajuda a domicili. SAD
  4. Coordinació amb altres recursos.
  5. Extraescolars/colònies. (Local Jove Can Batlle, esports, activitats de lleure...)
  6. Intervenció grupal amb famílies i/o infants i joves.
- Generar projectes preventius o que redueixin l'impacte de les situacions de risc per aconseguir la millora de l'escolarització de l'alumnat, com per exemple, mitjançant la derivació al Servei de Psicologia Municipal de l'Àrea de Serveis Socials o al Servei d'Atenció Familiar "Escola de Pares i Mares" de l'Àrea d'Educació d'acord amb cada valoració i cas.
- Quan es valori una possible situació de risc greu o de risc de desemparament, elevar (mitjançant l'equip dels Serveis Socials) un informe de derivació a la Direcció General d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència (DGAIA) i/o a la Fiscalia de Menors

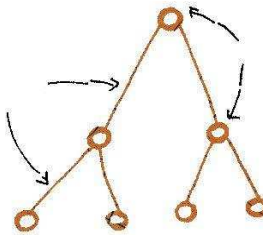
c. Cossos policials

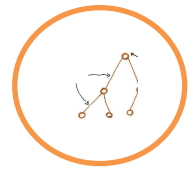
- La Policia Local i el cos d'agents dels Mossos d'Esquadra poden detectar possibles casos d'absentisme en l'observació de menors de 16 anys pel carrer en hores lectives. Si es produeix aquesta detecció, els cossos policials convidaran el menor a acompanyar-los al centre on està escolaritzat, i deixarà constància per escrit en els expedients interns de cada cos l'actuació realitzada. Els cossos policials lliuraran el corresponent informe a l'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament.
- La Policia Local pot participar en la Comissió Social del centre, per tractar els casos d'absentisme crònic.
- La Policia Local informará a la Fiscalia de Menors dels casos que pugui establir la Comissió Social del centre, i lliurará l'expedient corresponent.
- La Policia Local podrà atendre les demandes dels centres educatius i participar, quan es consideri necessari, en reunions de tractament de l'absentisme amb el centre educatiu i els serveis socials, així com col·laborar en el PAIF. També actuarà quan el director del centre educatiu sol·liciti formalment la seva intervenció en relació amb el possible canvi de domicili de les famílies dels alumnes il·localitzables.

8

Prevenió

8. PREVENCIÓ

L'acció preventiva és una estratègia clau en la disminució de l'absentisme escolar i comporta un engranatge complex d'actuacions que han d'incidir en els factors o condicionants de risc que poden estar relacionats tant amb el centre educatiu com amb l'entorn familiar o social de l'alumne/a. La prevenció ha d'estar vinculada també amb actuacions proactives per a la millora de l'escolaritat, que incideixen en la promoció educativa, especialment en els col·lectius més vulnerables.

La finalitat de l'acció preventiva i la promoció educativa és acompanyar els infants i les seves famílies en les trajectòries educatives des que s'inicia la seva escolaritat fins que s'acaba, per aconseguir una trajectòria positiva i amb uns bons resultats educatius.

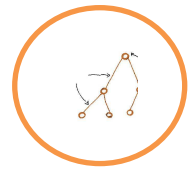
8.1 Moments clau de la prevenció

La prevenció és entesa com un element estructural del Pla, atès que evitarà actuar en situacions de risc si amb antelació els agents educatius han atès les problemàtiques o comportaments que en un futur poden derivar en un cas lleu o greu d'absentisme. Les etapes de transició educativa són claus per atendre comportaments familiars o socials que en un futur poden ser un embrió de futurs casos d'absentisme. Per exemple, el pas de l'escola bressol al segon cicle d'educació infantil o l'evolució natural de l'itinerari educatiu de l'educació primària a l'educació secundària obligatòria. Amb l'objectiu de prevenir dificultats de rendiment escolar i situacions d'absentisme en l'ensenyament primari, són fonamentals el treball amb les famílies, la promoció de la consolidació dels aprenentatges des del "fora escola" i la millora de l'escolarització mitjançant recursos de reforç o de suport personal.

Concretament, la transició de la primària a la secundària és el moment per prevenir situacions de desescolarització i per acompanyar el procés d'adaptació i vinculació a la secundària. La coordinació, amb especial èmfasi en el paper de la Comissió de Garanties d'Admissió, és necessària per assegurar la continuïtat entre ambdues etapes i acompanyar la transició de l'alumnat i les seves famílies.

També en els dos darrers cursos de l'ESO, especialment en el cas dels joves que han desenvolupat una trajectòria escolar amb dificultats, es pot veure incrementada la manca de motivació i expectatives. Es tracta d'un context en què cal activar i apropar els recursos que les diferents regidories de l'Ajuntament posen a l'abast per consolidar els coneixements, motivar la presa de decisions i l'autoestima.

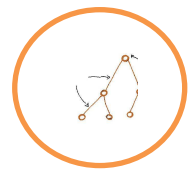
I, finalment, en la transició als ensenyaments postobligatoris, en aquest moment cal articular un acompanyament a la continuïtat de la trajectòria formativa i un reforç orientatiu, especialment en els joves amb trajectòries d'absentisme més greu o risc d'abandonament.

8.2 Eines per a l'acció preventiva

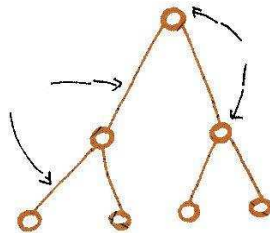
Acció preventiva

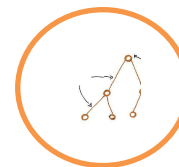
- Pla tutorial
- Pla individualitzat
- Treball amb famílies
- Acompanyament i orientació en les transicions educatives
- Treball en xarxa amb tots els agents del territori
- NOFC
- Projecte FORMAT
- Projecte SERVEI D'ATENCIÓ FAMILIAR
- Projecte AULES FE REFORÇ
- Programa d'intervenció socioeducativa EDUCADORS DE CARRER
- Projecte de mesures alternatives per a joves sancionats de l'INS – Projecte VIA

9

ANNEXOS

ANNEX 1

Carta de la direcció a la família (absentisme moderat)

A l'atenció de la família: .....

Benvolguda família,

Us comuniquem que el/la vostre/a fill/a .....
durant el mes de..... ha realitzat un total de .....
faltas d'assistència indegudament justificades.

Atès que és un deure de les famílies la correcta escolarització dels seus fills, caldria que mantinguéssim una entrevista el proper dia ..... a les.....hores per tal de buscar vies de solució per normalitzar l'assistència del/la vostre/a fill/a al Centre.

En cas que no pugueu assistir a l'entrevista en la data indicada, poseu-vos en contacte amb la direcció del centre.

PRI-ESO: Us recordem que l'escolarització és obligatòria dels 6 als 16 anys, segons regula la normativa vigent.

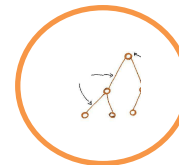
INF-POSTOBLIGATORI: Us recordem que heu signat la carta de compromís educatiu amb el centre educatiu a través de la qual us heu compromès amb l'assistència al centre del/la vostre/a fill/a.

En cas que no atengueu aquesta convocatòria, la situació d'absentisme escolar es posarà en coneixement de la Comissió Social del Centre (Serveis Socials de l'Ajuntament de Palafolls i EAP).

Atentament,

Signat: Director/a del centre escolar

Palafolls, ... d ..... de 20....

ANNEX 2

Carta de la direcció o del tutor a la família (absentisme regular)

A l'atenció de la família: .....

Benvolguda família,

Segons la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats de la infància i l'adolescència, en l'article 157.d, s'estableix com una infracció lleu el fet de no procurar que el menor en edat d'escolarització assisteixi al centre escolar quan disposa de plaça, sense causa que ho justifiqui.

Atès que no s'han adoptat les mesures correctores per tal de resoldre l'absentisme del/la vostre/a fill/a i seguint el que estableix el Protocol per a la prevenció i la intervenció en l'absentisme escolar al municipi de Palafolls, hem posat el cas en coneixement de la Comissió Social (Serveis Socials de l'Ajuntament de Palafolls i EAP).

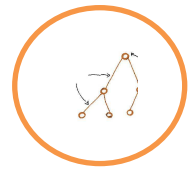
Per valorar la millor opció i resoldre l'absentisme del/la vostre/a fill/a, us convoquem a una entrevista el proper dia ..... a les.....hores a les dependències del nostre centre per establir el Pla d'Actuació Individual i Familiar. En aquesta entrevista també hi serà present un representant dels Serveis Socials de l'Ajuntament de Palafolls.

En cas que no atengueu aquesta convocatòria, la situació d'absentisme escolar es posarà en coneixement de la Direcció General d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència (DGAIA) i/o a la Fiscalia de Menors .

Atentament,

Signat: Director/a del centre escolar

Palafolls, ... d ..... de 20.....

ANNEX 3

Carta informativa de la Comissió Social a la família comunicant que s'ha derivat el cas a la Direcció General d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència (DGAIA) i/o a la Fiscalia de Menors (absentisme crònic)

A l'atenció de la família: .....

Benvolguda família,

Tot i haver signat el Pla d'Actuació Individual i Familiar, la situació d'absentisme del/la vostre/a fill/a segueix sense resoldre's.

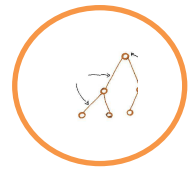
Per aquest motiu us notifiquem que el cas del/la vostre/a fill/a s'ha posat en coneixement de la Direcció General d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència (DGAIA) i/o a la Fiscalia de Menors (via administrativa/via judicial) a través dels Serveis Socials municipals, del la Policia local i la direcció del centre que ho ha comunicat al/a la director/a dels Serveis Territorials del Departament d'Ensenyament al Maresme - Vallès Oriental, perquè prenguin les mesures oportunes.

Atentament,

Signat: Director/a del centre escolar i educador/a social

Palafolls, ... d ..... de 20.....

ANNEX 4

Pla d'Actuació Individual i Familiar PAIF

DADES DE L'ALUMNE/A:

Nom i cognoms _____ Curs: _____

DADES DEL CENTRE EDUCATIU:

Centre Educatiu: _____ Tutor/a: _____

Professionals que hi intervenen

--

Actuacions amb l'alumne/a (objectius, metodologia, temporalització i professionals)

--

Actuacions amb la família (objectius, metodologia, temporalització i professionals)

--

Calendari de les intervencions (seguiment setmanal, quinzenal..., entrevistes puntuals, coordinacions entre professionals, etc)

--

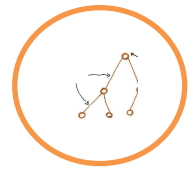
Data de revisió del PAI i revisió de les actuacions

--

Signatura dels professionals que han participat en l'elaboració del PAIF:

Signatura de la família:

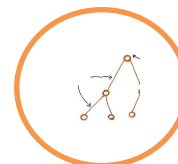
INTERVENCIÓ QUE EL CENTRE DEMANA ALS SERVEIS SOCIALS D'ATENCIÓ PRIMÀRIA: *(assistència a classe de manera regular, compromís família i alumne/a, seguiment educadora social)*

OBSERVACIONS:

Signat i segell del centre

Palafolls, _____ d _____ 20__

ANNEX 7

Indicadors de risc de l'absentisme

ALUMNE/A:

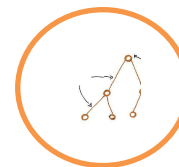
CURS:

CENTRE:

	EN RELACIÓ AMB L'ALUMNE/A Conductes observables	Freqüència			
		Quasi mai	De vegades	Sovint	Quasi sempre
1	Manca puntualitat				
2	No porta els materials ni fa les activitats pròpies de l'aprenentatge				
3	Actitud passiva, inhibició, poca comunicació, retraïment, manca d'interès per realitzar els treballs a l'aula en més d'una matèria				
4	Mancances en l'adquisició/consolidació d'hàbits fonamentals (higiene/ salut, alimentació, ordre, normes bàsiques de convivència, etc.)				
5	Grup d'iguals amb conductes absentistes				
6	Faltes de disciplina				
7	Baix rendiment escolar, dèficits evolutius i cognitius				
8	Altres:				
	Conductes explicitades per l'alumne/a				
9	Desinterès general/manca de satisfacció pel que fa a l'aula				
10	Interès declarat d'abandonar els estudis				
11	Manca d'expectatives personals, acadèmiques o laborals				
12	Altres:				
	EN RELACIÓ AMB LA FAMÍLIA Informacions aportades pels professionals (interns o externs al centre)				
13	Absentisme de les famílies quan són requerides pel centre				
14	Desestructuració familiar i altres situacions de risc social (situació econòmica precària, despreocupació global pels fills, toxicomanies, alcoholisme o altres malalties greus, inestabilitat nucli familiar...)				
15	Desinterès familiar per l'escola, valors familiars allunyats dels valors escolars, canvis de centre				
16	Sobreprotecció dels fills/es				
17	Poca autoritat familiar				
18	Problemes de salut de l'alumne/a				
19	Incorporació avançada dels fills/es a la vida adulta (treball, cura dels germans, etc.)				
20	Altres:				

NOM TUTOR/A:..... Data:.....

Signatura:

Annex 8.

Esquema del procés d'intervenció

